

Paraules fermes i epitafis animals

Text > JOSEP PASTELLS

Miracle Sala i Farré, filòloga clàssica i professora de secundària, porta molts anys escrivint i, a més d'haver estat guardonada en un grapat de certàmens de relat curt i de poesia, ha publicat contes en volums col·lectius, diaris, revistes i webs literàries. El seu primer llibre en solitari, però, no va sortir fins a l'octubre del 2017. *La força de les paraules* (Cossetània Edicions), un recull de contes amb què va obtenir el Premi Món Rural de narrativa, va precedir la publicació, el març del 2018, de *La mort és molt bèstia* (Tushita Edicions), un centenar d'epitafis poètics animals amb què Sala, nascuda a Santa Maria d'Oló i establerta a Girona, potencia les espurnes líriques que ja apareixen a la primera obra.

Els vint-i-quatre contes que componen *La força de les paraules* (vint-i-cinc si hi comptem «Del diari de la donaxica», escrit per Miquel Molina) segueixen el ritme de les estacions des del punt de vista d'una nena que descriu la vida en el si d'una família nombrosa de Santa Maria d'Oló. Un home amb dents d'or que respira fondo per captar l'olor del lilàs i les zínies que ja han florit, un mossèn de cames primes i peludes que para la galta perquè els nens li facin un petó, un boletaire sense dents ni nine-

tes als ulls, una padrina que es talla un dit mentre esporga el nesprer del jardí... A partir d'anècdotes viscudes o imaginades, d'episodis tendres, pertorbadors o hilarants, l'autora retrata personatges i situacions que ofereixen una panoràmica de l'existència quotidiana en un entorn rural. L'ús acurat del llenguatge, la precisió de les descripcions i la versemblança dels diàlegs converteixen aquest recull de contes en un artefacte literari reeixit, ple de coherència i ambició narrativa.

En el cas de *La mort és molt bèstia*, la cohesió del centenar de peces que formen el poemari encara és més accentuada. Des de l'abella fins a la zebra, els epitafis d'animals de múltiples mides i condicions mostren una inventiva reforçada per l'humor i l'agror, amarada de sensibilitat estètica i referències culturals de tota mena. «Pel meu posat / tan expressiu / em podeu dir / si encar soc viu?», es pregunta el peix. «Solament les ratotes / celebren que he expirat, / i el gosset, d'amagat», diu el gat. «A tota hora dins la gàbia, / clamant per la llibertat. / La tinc ara, massa tard», lamenta la gallina. L'autora del pròleg, Mònica Miró, detecta en els poemes de Miracle Sala la petja dels bestiaris de Pere Quart i de Josep

SALA, Miracle. *La força de les paraules*. Valls: Cossetània Edicions, 2017. 97 p. — *La mort és molt bèstia*. Barcelona: Tushita Edicions, 2018. 158 p.

Carner, però més enllà de les possibles influències, més enllà de l'evidència que l'autora coneix bé la tradició, el seu segon llibre, il·lustrat per Maria Rosa Sala i Fina Sala, destaca per l'originalitat i, també, per la gosadia d'endinsar-se sense complexos en un fet tan natural i aterridor com la mort.

prou feines gosen recuperar. La narrativa esbossada de males herbes i, en certs moments, gairebé clínica de l'autor obre la porta als records del lector, que, a mesura que avança el llibre, confegeix retalls de la seva pròpia memòria. Ten, com un vell timoner, ens embarca en la navegació d'una bellesa concreta i senzilla, amb silencis, flaixos i olors que suporten, malgrat els avatars del destí, la certesa d'haver viscut el tràngol i la joia d'haver estat joves.

TEN, Francesc. *Xamfrà Kon Tiki*. Vilanova i la Geltrú: El Cep i la Nansa, 2017. 92 p.